

Una vila que sempre ha mirat cap al Mediterrani

Orígen de la població en el segle XIII, és el principal reclam turístic de Palamós

Aquest crustaci s'ha convertit en un símbol d'identitat de la localitat, i en l'àmbit gastronòmic és apreciat i molt valorat per tot arreu

El fenomen del turisme esquitxa la vila per primer cop als anys vint

Palamós manté l'essència d'una població de tradició pesquera

"M'agrada el mar com és; tendre, rebel i androgin. El mar, la mar, la mar, el mar. Indòmit, canviant i generós, m'agrada el mar; pont d'homes, de cultures, de somnis, d'aventures. M'agrada el mar callat o furiós." Amb aquestes paraules comença el poema M'agrada el mar que el poeta, narrador i assagista Josep Miquel Servià dedica a la seva vila natal, Palamós, conscient que el Mediterrani que banya la bonica badia del Baix Empordà ha tingut un paper decisiu en la creació i l'evolució de la població, de la seva gent i també de les activitats que la caracteritzen, entre les quals destaca el turisme. Palamós bull durant els mesos d'estiu, però els seus més de disset mil habitants li donen vida tot l'any a través de les moltes associacions que hi trobem, actes ben destacats com el carnaval, o oficis del tot arrelats a la localitat com per exemple la pesca.

I és que Palamós sempre ha mirat cap al mar, i no s'entendrien ni els seus orígens ni el seu present sense el vincle amb el Mediterrani. De fet, la voluntat del rei Pere II de situar un punt estratègic en l'àmbit marítim al nord de Barcelona, el 1279, suposa el punt de partida del que avui coneixem com la localitat palamosina, i que va agafar el relleu d'emplaçaments propers més antics. El port reial que s'hi construeix en el segle XIII atrau nova població, i d'aquesta manera es genera un primer nucli urbà amb els ulls ben centrats en l'aigua. La pesca i l'anada i vinguda de vaixells es consoliden en aquest territori empordanès, que també veu com des del mar arriben diverses amenaces bèl·liques així com també incursions de la pirateria. Aquests perills provoquen que el creixement de Palamós pel que fa a demografia i a l'expansió territorial sigui lent fins a principis del segle XX.

Un joia que atrapa

Tal com desgranen publicacions com la de la col·lecció Quaderns de la Revista Girona dedicada a Palamós i escrita per Rosa Maria Medir i Carles Sapena l'any 1988, el fenomen del turisme va començar a esquitxar la població a principis dels anys vint del segle passat, i en un primer moment no va suposar cap alteració important en la quotidianitat dels palamosins. I és que el perfil dels estiuejants que de mica en mica descobrien aquest racó de la Costa Brava responia a famílies benestants o personalitats culturals, intel·lectuals o polítiques que precisament buscaven la tranquil·litat d'un entorn gairebé verge. Noms com el del pintor Josep Maria Sert, propietari del Mas Juny, van ser claus a l'hora de mostrar Palamós a les classes benestants barcelonins i de la resta del país. L'hotel Trias, avui dia encara en funcionament a primera línia de mar, també es va convertir en un referent a l'hora d'allotjar els nouvinguts a Palamós. La Guerra Civil va suposar un punt d'inflexió, i el turisme no va reparèixer a Palamós, com a la resta de la costa, fins als anys cinquanta. Aquest cop, però, l'esclat turístic va entrar amb una força demolidora i de la tranquil·litat de les elits de principi de segle es va passar a la massificació del litoral i de les seves poblacions. En aquest nou marc, els negocis vinculats a l'estiueig van proliferar però també van sorgir problemàtiques com el creixement urbanístic descontrolat i l'aparició de grans edificis a primera línia de mar.

Amb valor afegit

En la tasca d'engolir la revolució turística a la Costa Brava que es va produir a meitat del segle XX, Palamós va comptar amb un fet diferencial respecte de moltes altres poblacions de la costa. La vila va mantenir la força d'altres sectors industrials i productius paral·lels a l'estacionalitat de l'estiu, i això li ha acabat donant un valor afegit molt important. El pes de la confraria de pescadors o empreses com la Vincke, així com l'emplaçament de serveis essencials i de referència a tota la comarca del Baix Empordà com l'hospital han permès consolidar una població que conviu amb un turisme de característiques concretes: molt familiar i sense la massificació que provoquen grans hotels –Palamós té 1.068 places hoteleres, i per exemple Platja d'Aro, més de 3.000–, la qualitat i el retorn a la tranquil·litat sembla que han guanyat la partida a altres reclams per cridar l'atenció dels turistes.

La gamba com a símbol

Si per alguna cosa és conegut Palamós és per la seva gamba. Aquest crustaci de color vermell intens s'ha convertit en tota una icona de la població i en tot un reclam gastronòmic per a la gent que visita aquest racó de la Costa Brava sobretot durant els mesos d'estiu. I és que, tornant al principi, el mar marca la vida dels palamosins i dels visitants que hi fan parada. Els atrapa amb els cinc sentits i a través de moltes propostes. El Museu de la Pesca permet, a través de la seva exposició permanent i de les diverses experiències que ofereix, aprendre i conèixer un ofici que durant generacions ha estat una manera d'entendre la vida per a molts palamosins i una bona part de la Costa Brava. L'oferta gastronòmica és extensa a través de la gran oferta de restaurants i tavernes repartides pel passeig marítim i el nucli històric. I si el que es vol és gaudir de l'entorn natural, Palamós també ofereix un grapat de possibilitats. El camí de ronda permet admirar tot caminant o corrent la bellesa del Mediterrani arran de costa, i les diverses platges –el municipi en té un total de nou– fan que cada espai per banyar-se sigui tot un descobriment. Amb una festa major matinera –se celebra per Sant Joan– però admirada i reconeguda, com ho demostra la gran quantitat de gent que s'acosta durant la celebració a la badia per gaudir, per exemple, dels concerts a la platja, Palamós també ofereix altres propostes, com pot ser la mostra de l'havanera catalana durant tot aquest mes d'agost.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 06-08-2019, Pàgina 18

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/economia/article/18-economia/1646831-una-vila-que-sempre-ha-mirat-cap-al-mediterrani.html>